

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2024. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.53>

УДК 330.334:337.128

А. В. Ревкова,

доктор філософії з економіки, старший викладач кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії,

Вінницький національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2622-5681>

Я. І. Чорний,

аспірант, Вінницький національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-0153-4281>

ПРОГРАМИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ: ДОСВІД США

A. Revkova,

*PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Administrative
Management and Alternative Energy Sources,*

Vinnitsia National Agrarian University

Y. Chorny,

Postgraduate student, Vinnitsia National Agrarian University

FOOD ASSISTANCE PROGRAMS: THE USA EXPERIENCE

У статті досліджено запровадження державних програм продовольчої підтримки населення шляхом надання продовольчих субсидій для підтримання внутрішнього виробника і пом'якшення проблем голоду та бідності, характерно як для розвинених країн, так і країн, що розвиваються. Досвід цих країн може бути корисним і для України, переважна частина домогосподарств якої зазнає суттєвого навантаження на свої бюджети. Прикладом надання продовольчої допомоги населенню є американські програми надання додаткової продовольчої підтримки SNAP, WIC, SUNCAP які мають

багаторічну історію. У період останньої економічної стагнації у США до них було залучено майже 40 млн осіб. Метою статті є узагальнення найвідомішого у світі й такого, що має багаторічну історію, досвіду запровадження та модернізації програм продовольчої допомоги для підтримки малозабезпечених громадян та вразливих верств населення у період економічних негараздів та масового збідніння населення, виявлення переваг та недоліків таких програм для підтримки попиту і суспільного добробуту. Розкрито суть програм продовольчої підтримки населення SNAP, WIC, SUNCAP, суть яких полягає у тому, що допомогу можуть отримувати домогосподарства з низьким рівнем доходів, встановленого відповідно до межі бідності; вони надаються у грошовій формі і можуть бути використані для придбання визначеного переліку продуктів. Встановлено, що актуалізація програм продовольчої підтримки в умовах фінансової кризи сприяла оновленню механізмів продовольчої допомоги, оскільки криза призвела до того, що в категорію людей, які страждають від продовольчої незахищеності, потрапили не тільки нелегальні мігранти, безхатченки, безробітні, але й значна кількість працюючих громадян США. Досвід американських програм підтримки свідчить, що незважаючи на зловживання, шахрайства та неефективне витрачання бюджетних коштів суспільно-соціальні ефекти від надання продовольчої допомоги малозабезпеченим громадянам та вразливим верствам населення значно перевищують названі недоліки.

The introduction of government programs of food support to the population through the provision of food subsidies to support the domestic producer and alleviate the problems of hunger and poverty is characteristic of both developed and developing countries. The experience of these countries can also be useful for Ukraine, the majority of whose households experience a significant burden on their budgets. An example of providing food assistance to the population is the American programs for providing additional food support SNAP, WIC, SUNCAP, which have a long history. In the period of the last economic stagnation in the USA, almost 40 million people were involved in them.

The purpose of the article is to summarize the best-known in the world and the one that has a long history, the experience of introducing and modernizing food aid programs to support low-income citizens and vulnerable segments of the population in the period of economic troubles and mass impoverishment of the population, identifying the advantages and disadvantages of such programs to support demand and social well-being. The essence of the food support programs for the population SNAP, WIC, SUNCAP, the essence of which is that households with a low level of income, established in accordance with the poverty line, can receive assistance; they are provided in monetary form and can be used to purchase a specified list of products.

It was established that the actualization of food support programs in the conditions of the financial crisis contributed to the renewal of food assistance mechanisms, since the crisis led to the fact that not only illegal migrants, homeless women, unemployed people, but also a significant number of working citizens fell into the category of people suffering from food insecurity USA. The experience of American support programs shows that despite abuse, fraud and inefficient spending of budget funds, the socio-social effects of providing food aid to low-income citizens and vulnerable segments of the population significantly exceed the mentioned disadvantages

Ключові слова: державні програми підтримки, продовольча допомога, бідність, домогосподарства, економічна підтримка, SNAP, WIC, SUNCAP.

Keywords: government assistance programs, food assistance, poverty, households, economic assistance, SNAP, WIC, SUNCAP.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Продовольча підтримка та надання допомоги малозабезпеченим та вразливим верствам населення завжди було основним пріоритетом урядом усіх країн, оскільки повноцінне харчування є основою нормальної життєдіяльності людини.

Надання продовольчої допомоги в США у рамках програм Міністерства сільського господарства USDA були запроваджені ще на початку 20 ст. у зв'язку з необхідністю утилізації надлишків аграрної продукції, отриманих в результаті субсидування фермерських господарств та

перевиробництва сільськогосподарської продукції в країні. Це завдання вирішувалося через надання підтримки малозабезпеченим та вразливим верствам населення, кількість яких у наступні роки постійно знижувалася. Поєднання програм з розвитку сільського господарства та програм з надання продовольчої допомоги під час підготовки документів з визначення обсягів фінансування USDA, отримують політичну підтримку та схвалення представниками Конгресу від міських і сільських поселень, галузевих асоціацій, груп виробників а також від зацікавлених інституцій, орієнтованих на подолання бідності. До створення програм федерального продовольчого субсидування у 1930-х роках, багато місцевих урядів та приватних благодійних організацій які використовували на місцях програми продовольчої допомоги. У період великої депресії Конгрес США визнав цю проблему настільки важливою, що опікування нею було покладено на федеральний уряд. З цього часу у США були започатковані загальнодержавні програми продовольчої допомоги, які трансформувались та удосконалювались відповідно з тенденціями соціально-економічних розвитку і змін рівня бідності в країні.

Таким чином, актуальним завданням є дослідження зарубіжного досвіду надання продовольчої допомоги малозабезпеченим та вразливим верствам населення. Рекомендації для України повинні враховувати специфіку її природних, економічних та зовнішньополітичних факторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Значний внесок у розв'язання проблем, щодо підтримки вразливих верств населення розглядали у своїх працях багато вітчизняних науковців: Г. Калетнік, Л. Пронько, І. Свиноус, Р. Мудрак, І. Фурман, О. Хасцька та інші. Враховуючи постійні зміни у забезпеченні продовольчої безпеки в умовах воєнного стану та зміни кліматичних умов, необхідним є поглиблення досліджень зазначеної проблематики, на основі вивчення зарубіжного досвіду.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в узагальненні досвіду США у запровадженні програм продовольчої допомоги у період економічних криз та масового збідніння населення, виявлення переваг та недоліків для підтримки попиту та суспільного добробуту та на основі аналізу розроблення заходів та програм продовольчої допомоги для населення України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Програми продовольчої підтримки в США мають довгу історію, що почалася ще в період Великої депресії 1930-х років. У 1933 році було започатковано першу програму, відому як "Фермерська програма". Проте сучасний формат програм продовольчої допомоги виник у 1960-х роках, коли було впроваджено програму продовольчої підтримки SNAP, яка з того часу постійно розширюється та вдосконалюється.

Програми продовольчої підтримки населення в США є одним із найбільш значущих інструментів боротьби з бідністю та забезпеченням харчової безпеки для малозабезпечених верств населення. Їхній розвиток і впровадження не лише знижують ризики харчової недостатності, але й виконують важливу соціальну функцію – сприяють стабілізації економічного становища вразливих груп населення, забезпечують рівність можливостей для дітей, які ростуть у малозабезпечених сім'ях та підтримують економіку на місцевому рівні.

У США та в інших країнах, які запровадили подібні програми, їх метою з одного боку, є забезпечення продуктами харчування вразливих верств населення, а з іншого – підтримка малих виробників сільськогосподарської продукції. Зокрема, у США, попри збільшення витрат на програму SNAP у період пандемії, значно зросли черги у продовольчих банках. Для того щоб допомогти споживачам отримати належну продовольчу підтримку від банків продуктів харчування, а фермерам – нарощувати їхній потенціал, Міністерство сільського господарства США запустило програму «Фермер для сімей». До середини жовтня 2020 р. Уряд закупив і відправив до харчових банків та інших організацій, що допомагають людям, які стикаються з

економічними труднощами, 110 млн. ящиків свіжих фруктів, овочів, молочних продуктів і м'яса. Програма продовольчої допомоги SNAP, яка раніше називалася програмою "консервації продуктів", є федеральною програмою продовольчої допомоги США, яка надає допомогу у вигляді купонів на продукти харчування для сімей з низькими доходами. Програма фінансується Департаментом сільського господарства США. Діє вона майже в усіх штатах США, в Пуерто-Рико та в округах США, які не мають програми збільшеної допомоги продовольчих продуктів.

SNAP є найбільшою програмою продовольчої підтримки в США, яка надає електронні ваучери для придбання продуктів харчування в затверджених магазинах. Програма має гнучку систему визначення права на участь, яка враховує доходи, розмір сім'ї та інші фактори. Відповідно до останніх даних, понад 40 мільйонів американців щорічно отримують допомогу через SNAP.

Харчові пільги SNAP розміщуються на картці Lone Star, а потім використовуються як кредитна або дебетова картка в будь-якому магазині, що приймає SNAP. Кошти програми продовольчої підтримки SNAP не можна використовувати для придбання таких товарів як тютюн, алкогольні напої, предмети, які не є їжею або напоями та на непогашені рахунки за харчування.

Програма продовольчої підтримки SNAP доступна для родин та осіб з низьким рівнем доходу, якщо вони відповідають правилам програми. Більшість дорослих віком від 18 до 49 років, у яких немає дітей, можуть отримати SNAP лише 3 місяці протягом 3-річного періоду. Період допомоги може бути довшим, якщо людина працює щонайменше 20 годин на тиждень або перебуває на роботі чи навчальній програмі. Деяким дорослим, можливо, не доведеться працювати, щоб отримати допомогу, наприклад, тим, хто має інвалідність або вагітним.

Більшість людей у віці від 16 до 59 років повинні дотримуватися правил роботи, щоб отримувати пільги від програми продовольчої підтримки SNAP. Ці правила включають, що людина повинна шукати роботу або

працювати на певній роботі. Якщо особа працевлаштована, вона не може звільнитися без поважних причин.

Щомісяця пільги SNAP додаються до картки Electronic Benefits Transfer (EBT), щоб використовувати їх під час покупок їжі.

Щоб мати право на отримання пільг SNAP, потрібно відповідати вимогам штату в якому ви проживаєте, включаючи обмеження доходу. Штати також можуть брати до уваги інші ресурси, наприклад гроші на вашому рахунку у банку, щоб вирішити, чи маєте ви право на допомогу від SNAP.

Щоб подати заявку на SNAP, потрібно звернутися до свого державного чи місцевого офісу SNAP. Залежно від штату в якому ви проживаєте, можете подати заявку онлайн, особисто, поштою чи факсом. Можливо, вам доведеться пройти співбесіду, перш ніж отримати дозвіл на отримання пільг SNAP.

Ефективність від програми продовольчої підтримки SNAP полягає в тому, що вона дозволяє не лише покращити доступ до продуктів харчування, але й підтримувати місцеві економіки, оскільки кошти, отримані через програму, витрачаються на місцевому рівні. Дослідження показують, що кожен долар, витрачений через програму SNAP, генерує додаткові економічні вигоди для громади, де його витрачають.

Попри значні переваги, програма SNAP також стикається із низкою критики та певними викликами. Наприклад, існує проблема стигматизації учасників програми, а також питання ефективності саме в контексті сприяння здоровому харчуванню. Деякі критики зазначають, що учасники програми часто використовують ваучери для придбання нездорових продуктів, що може сприяти епідемії ожиріння в країні.

В США існує також ще одна програма підтримки для населення – це WIC. WIC є важливою програмою, спрямованою на підтримку здоров'я жінок під час вагітності, а також немовлят і дітей до п'яти років, які належать до малозабезпечених сімей. Програма надає не тільки харчову допомогу, але й консультації з питань харчування та медичні обстеження. Основний акцент

робиться на забезпеченні доступу до необхідних поживних речовин у критичні періоди розвитку дитини.

WIC є однією з найуспішніших програм щодо підтримки здоров'я дітей. Дослідження показують, що діти, які отримують допомогу через програму WIC, мають кращі показники здоров'я та розвитку порівняно з тими, хто не бере участі в програмі. Програма також сприяє зниженню рівня дитячої смертності та покращенню загального стану здоров'я матерів.

Учасники програми отримують купони на здорові продукти, такі як молоко, яйця, зернові, овочі та фрукти, що допомагає забезпечити адекватне харчування. Програма також надає інформацію про здорове харчування, практичні поради щодо догляду за дітьми, а також навчальні курси, які можуть включати теми про важливість годування груддю.

Одним із основних і важливих аспектів програми WIC, є те що учасники програми можуть також отримати доступ до соціальних служб і ресурсів для покращення загального благополуччя. Програма WIC фінансується спільно федеральним урядом і державами, що дозволяє охопити велику кількість сімей з низькими рівнем доходів у всіх штатах.

Проте WIC також має свої виклики. Наприклад, не всі, хто має право на участь, дійсно отримують допомогу через недостатню поінформованість або труднощі з доступом до послуг програми.

Також в США існує ще програма підтримки SUNCAP — це спеціальна програма продовольчої допомоги для осіб, які отримують додатковий дохід (SSI). Право на отримання допомоги на харчування через програму SUNCAP можна отримати без будь-яких додаткових заяв, документів або співбесід. Якщо ви вже отримуєте пільги на продовольчу допомогу в рамках звичайної Програми продовольчої допомоги, вас можуть автоматично включити до програми SUNCAP, коли ви отримаєте право на SSI. Якщо ваша продовольча допомога зменшиться через SUNCAP, ви можете продовжити отримувати продовольчу допомогу за звичайною програмою продовольчої допомоги.

Програма харчової допомоги допомагає малозабезпеченим верствам населення купувати здорову їжу. Домогосподарство, що надає допомогу в

харчуванні – це зазвичай група людей, які живуть разом і разом купують їжу. Якщо сім'я відповідає правилам відповідності Програми продовольчої допомоги, то сума допомоги, яку ви отримуєте, залежить від кількості людей у вашій родині та від того, скільки грошей залишилося після вирахування та сплати податків.

Домогосподарства можуть використовувати пільги на продовольчу допомогу, щоб купувати хліб, крупи, фрукти, овочі, м'ясо, рибу, птицю, молочні продукти, а також рослини та насіння для вирощування їжі для родини. Домогосподарства не можуть використовувати пільги на харчову допомогу для купівлі непродовольчих товарів, таких як корми для домашніх тварин, мило, паперові вироби, господарські товари, засоби догляду, алкогольні напої, тютюн, вітаміни, ліки, їжа в магазині або гарячі страви.

Хоча продовольчі програми підтримки населення в США є успішними, проте вони стикаються з рядом проблем та викликів. Одним із головних питань є постійна потреба у фінансуванні, особливо в умовах економічних криз та бюджетних скорочень. Крім того, зміни в політичному середовищі можуть призводити до перегляду програм та скорочення фінансування, що створює певні ризики для стійкості цих програм.

Важливим також є питання необхідності адаптації програм до нових соціальних реалій. Зміни в демографічному складі населення, зростання нерівності серед населення, епідемія ожиріння та інші фактори потребують більш гнучкого та інноваційного підходу до реалізації продовольчих програм підтримки населення.

З огляду на такі глобальні виклики, як зміна клімату, пандемія, економічна та політична нестабільність, США також можуть використовувати свій досвід для міжнародного співробітництва у сфері продовольчої безпеки та допомоги. Ефективні програми продовольчої підтримки можуть стати моделлю для інших країн, що прагнуть покращити ситуацію з продовольчою безпекою та боротися з бідністю.

Враховуючи успішний досвід впровадження програм продовольчої підтримки в США, виникає питання щодо можливості адаптації цього

досвіду в Україні. Україна, як і багато інших країн, стикається з проблемами бідності та недостатньої продовольчої безпеки населення, особливо серед вразливих верств. Імплементация подібних програм продовольчої підтримки може стати ефективним інструментом боротьби з цими викликами.

За даними різних досліджень, значна частина українського населення живе за межею бідності, що обмежує доступ до якісного та здорового харчування. Особливо це стосується регіонів, які постраждали від військового конфлікту та регіонів які наближені до зони бойових дій. Також це стосується і сільських районів, де рівень доходів є нижчим, у порівнянні з міським населенням.

Програми продовольчої підтримки можуть забезпечити стабільний доступ до харчових продуктів для малозабезпечених громадян та вразливих верств населення і тим самим сприяти покращенню їхнього здоров'я та загального добробуту.

В Україні можна було б впровадити програму подібну SNAP, яка б надавала малозабезпеченим громадянам електронні ваучери на придбання основних продуктів харчування, необхідних для якісного життя і покращення добробуту.

Однак для ефективної імплементації цієї програми необхідно врахувати кілька ключових аспектів:

По-перше це економічні та соціальні умови: українська економіка значно відрізняється від американської. Рівень доходів, зайнятість населення та інфраструктура можуть впливати на ефективність впровадження такої програми. Тому важливо систему визначення права на участь у програмі, адаптувати враховуючи українські реалії.

По-друге це інфраструктурні можливості: успіх програм продовольчої підтримки населення SNAP, WIC, SUNCAP залежить від наявності відповідної інфраструктури, зокрема електронних систем оплати, розгалуженої мережі магазинів та логістичних ланцюгів. В Україні необхідно провести модернізацію цих систем, зокрема в сільських регіонах, де інфраструктура може бути недостатньо розвиненою.

По-третє це фінансування: впровадження таких програм потребує значних фінансових ресурсів. Необхідно визначити джерела фінансування, зокрема можливість залучення міжнародної допомоги, а також розглянути можливість пілотного впровадження в окремих регіонах з подальшим масштабуванням.

Україна розробляє програми продовольчої підтримки малозабезпечених та вразливих верств населення в умовах складної економічної, політичної ситуації та обмеженості бюджетних ресурсів. У нинішніх умовах воєнного стану для цього слід поєднати вразливі групи споживачів і виробників, а саме надавати продовольчу допомогу малозабезпеченим громадянам та вразливим верствам населення для придбання свіжої плодоовочевої продукції у сімейних фермерських господарств.

Запропонований підхід забезпечить вирішення трьох важливих проблем:

1. запобігання збіднінню населення і покращення його харчування;
2. підтримка малих фермерських господарств, локального виробництва та розвитку сільських територій;
3. використання коштів платників податків на підтримку саме тих соціальних груп населення, які її найбільше потребують.[]

Для України можливе запровадження механізму внутрішньої продовольчої допомоги через «Банк їжі», що стане стимулом для розвитку агропромислового сектору держави. сприятиме становленню інституту забезпечення соціального доступу громадян до продовольчих ресурсів, який одночасно сприятиме довгостроковому розвитку вітчизняного агропромислового сектору та забезпечить зростання обсягу виробництва харчових продуктів вітчизняного виробництва [12].

Дрібні форми господарювання та особисті селянські господарства активізують виробництво нішевих харчових продуктів, що мінімізуватиме ризики у веденні сільськогосподарської діяльності, формуватиме альтернативні джерела доходів сільського населення, а також задовольнятиме потреби кінцевих споживачів [11].

Імплементація американського досвіду надання продовольчої підтримки малозабезпеченим громадянам та вразливим верствам населення в українських умовах, особливо в умовах активних бойових дій і впровадженого воєнного стану стикається з низкою викликів:

1. Політична воля: для впровадження таких програм підтримки необхідна сильна політична підтримка та згода різних гілок влади.

2. Корупція: важливо розробити прозорі механізми контролю за використанням коштів та запобігти можливим зловживанням як зі сторони влади так і зі сторони населення.

3. Суспільна підтримка: необхідно забезпечити підтримку громадськості, яка є ключовою для успішної реалізації будь-якої соціальної програми підтримки населення.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Продовольчі програми підтримки населення в США є невід'ємною частиною соціальної політики країни. Вони грають важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки та сприяють зниженню рівня бідності серед найбільш вразливих верств населення. Однак незважаючи на успіхи таких програм, існує потреба в подальшому вдосконаленні та адаптації цих програм до змінних соціальних умов. США мають великий потенціал для того, щоб залишатися лідером у сфері продовольчої підтримки та ділитися своїм досвідом з іншими країнами.

Імплементація досвіду США в Україні у сфері продовольчої підтримки є перспективним напрямом розвитку соціальної політики. Однак для успішного впровадження необхідно врахувати українські реалії сьогодення та забезпечити адаптацію програм до місцевих умов. Це може включати проведення пілотних проєктів, залучення міжнародних партнерів та створення нових механізмів фінансування та контролю за виконанням. Якщо всі ці фактори будуть враховані, Україна зможе значно покращити харчову безпеку своїх громадян та підвищити рівень їхнього добробуту.

Література

1. Andrews, M., & Smallwood, D. (2012). "What Can We Learn from Food Stamps About the Importance of Economic Conditions for Program Participation?" *American Journal of Agricultural Economics*, 94(2), 481-486.
2. Bartfeld, J., Gundersen, C., Smeeding, T., & Ziliak, J. P. (Eds.). (2015). *SNAP Matters: How Food Stamps Affect Health and Well-Being*. Stanford University Press.
3. Bitler, M. P., & Hoynes, H. W. (2013). "The More Things Change, the More They Stay the Same? The Safety Net and Poverty in the Great Recession." *Journal of Labor Economics*, 34(S1), S403-S444.
4. Gundersen, C., Kreider, B., & Pepper, J. (2017). "Partial Identification Methods for Evaluating Food Assistance Programs: A Case Study of the Impact of SNAP on Food Insecurity." *American Journal of Agricultural Economics*, 99(4), 875-893.
5. Hoynes, H. W., & Schanzenbach, D. W. (2018). "Safety Net Investments in Children." *Brookings Papers on Economic Activity*, Spring, 89-141.
6. Ratcliffe, C., McKernan, S.-M., & Zhang, S. (2011). "How Much Does the Supplemental Nutrition Assistance Program Reduce Food Insecurity?" *American Journal of Agricultural Economics*, 93(4), 1082-1098.
7. Rosenbaum, D. (2013). "The Relationship Between SNAP and Work Among Low-Income Households." Center on Budget and Policy Priorities. Retrieved from <https://www.cbpp.org>
8. Strayer, M., Eslami, E., & Leftin, J. (2012). "Characteristics of Supplemental Nutrition Assistance Program Households: Fiscal Year 2011." U.S. Department of Agriculture, Food and Nutrition Service. Retrieved from <https://www.fns.usda.gov>
9. Ziliak, J. P. (Ed.). (2013). *Research Handbook on Poverty and Inequality*. Edward Elgar Publishing.
10. Zimmerman, J. A., & Johnson, P. (2019). "Examining the Impact of the Supplemental Nutrition Assistance Program on Food Insecurity Among Veterans." *Public Health Nutrition*, 22(5), 928-936.

11. Пронько Л.М. Особливості відтворення людського капіталу сільських територій. *Продовольчі ресурси*. Т.10 № 18. 2022. С. 266-275.

12. Фурман І.В., Рєвкова А.В., Рєвков О.А. Напрями формування системи продовольчого забезпечення населення України в умовах військового стану. *Економіка та суспільство*. № 58. 2023.

References

1. Andrews, M. and Smallwood, D. (2012), “What Can We Learn from Food Stamps About the Importance of Economic Conditions for Program Participation?”, *American Journal of Agricultural Economics*, vol. 94 (2), pp. 481-486.

2. Bartfeld, J. Gundersen, C. Smeeding, T. and Ziliak, J.P. (2015), *SNAP Matters: How Food Stamps Affect Health and Well-Being*, Stanford University Press, Stanford, UK.

3. Bitler, M.P. and Hoynes, H.W. (2013), “The More Things Change, the More They Stay the Same? The Safety Net and Poverty in the Great Recession”, *Journal of Labor Economics*, vol. 34 (S1), pp. 403-S444.

4. Gundersen, C. Kreider, B. and Pepper, J. (2017), “Partial Identification Methods for Evaluating Food Assistance Programs: A Case Study of the Impact of SNAP on Food Insecurity”, *American Journal of Agricultural Economics*, vol. 99 (4), 875-893.

5. Hoynes, H.W. and Schanzenbach, D.W. (2018), “Safety Net Investments in Children”, *Brookings Papers on Economic Activity*, Spring, pp. 89-141.

6. Ratcliffe, C. McKernan, S.-M. and Zhang, S. (2011), “How Much Does the Supplemental Nutrition Assistance Program Reduce Food Insecurity?”, *American Journal of Agricultural Economics*, vol. 93(4), pp. 1082-1098.

7. Rosenbaum, D. (2013), “The Relationship Between SNAP and Work Among Low-Income Households”, *Center on Budget and Policy Priorities*, available at: <https://www.cbpp.org> (Accessed 05 Sept 2024).

8. Strayer, M. Eslami, E. and Leftin, J. (2012), “Characteristics of Supplemental Nutrition Assistance Program Households: Fiscal Year 2011”, U.S.

Department of Agriculture, Food and Nutrition Service, available at: <https://www.fns.usda.gov> (Accessed 05 Sept 2024).

9. Ziliak, J.P. (2013), Research Handbook on Poverty and Inequality vol. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK.

10. Zimmerman, J.A. and Johnson, P. (2019), “Examining the Impact of the Supplemental Nutrition Assistance Program on Food Insecurity Among Veterans”, Public Health Nutrition, vol. 22 (5), pp. 928-936.

11. Pron'ko, L.M. (2022), “Features of the creation of human capital in rural areas”, Prodovol'chi resursy, vol. 10, no. 18, pp. 266-275

12. Furman, I.V. Revkova, A.V. and Revkov, O.A. (2023), “Direct formation of the food security system for the population of Ukraine in the minds of the military camp”, Ekonomika ta suspil'stvo, vol. 58.

Стаття надійшла до редакції 16.09.2024 р.